

CZU: 821.135.1-3.09

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6583958>

**PREEMINENȚĂ ȘI PROEMINENȚĂ –
ATTRIBUTE ALE PROZEI ARTISTICE EMINESCIENE**

Liviu CHISCOP

Universitatea de Stat din Moldova

Aflată, de mai bine de 130 de ani, în centrul canonului estetic național, polivalenta creație eminesciană a reprezentat, pentru cercetătorii din epoca modernă, o dificilă piatră de încercare în fața căreia nu oricine și-a păstrat luciditatea și discernământul. Proiecție a biografiei sale interioare, opera lui Eminescu – atât cea în versuri, cât și cea în proză –, exuberantă prin lirismul ei înaripat, oferă un material literar cu evidentă încărcătură autobiografică, în care se reflectă imaginea autentică a personalității scriitorului. Plecând de la aceste considerații, în prezentul articol ne propunem să rememorăm câteva dintre datele biografice și bibliografice ale începuturilor literare ale lui Mihai Eminescu, mai ales în ipostaza acestuia de autor al unor creații prin care a deschis drumul unor specii prozastice necunoscute, până la el, în literatura română. Fiind o proză de idei și având, ca punct central, drama omului superior, proza lui Eminescu reprezintă cea mai adecvată modalitate de verificare și înțelegere adâncă a eului eminescian. Dublând și uneori anticipând problematica liricii sale, creația prozastică eminesciană deschide orizonturi necunoscute în proza românească, situându-se, totodată, prin dezbateră spirituală, în planul cel mai de sus al literaturii romantice europene.

Cuvinte-cheie: canon estetic, basm cult, schiță erotică, nuvelă filozofică, povestire sociologică, proză fantastică, literatură romantică.

PRE-EMINENCE AND PROMINENCE – ATTRIBUTES OF EMINESCU'S ARTISTIC PROSE

Being for more than 130 years at the center of the national aesthetic canon, Eminescu's versatile creation has been a difficult stepping stone for researchers in the modern era, before which not everyone has kept their lucidity and discernment. A projection of his inner biography, Eminescu's work – both in verse and prose –, exuberant with its winged lyricism, offers a literary material with an obvious autobiographical charge, which reflects the authentic image of the writer's personality. Based on these considerations, we propose that, in this article, we recall some of the biographical and bibliographical data of the literary beginnings of Mihai Eminescu, especially in his capacity as author of some creations through which he paved the way for unknown prosaic species, up to him, in Romanian literature. Being a prose of ideas and having, as a central point, the drama of the superior man, Eminescu's prose represents the most adequate way to verify and deeply understand the Eminescu ego. Doubling and sometimes anticipating the issue of his lyric poetry, Eminescu's prosaic creation opens up unknown horizons in Romanian prose, while situating itself, through the spiritual debate, on the highest level of European romantic literature.

Keywords: aesthetic canon, cult fairy tale, erotic sketch, philosophical short story, sociological story, fantastic prose, romantic literature.

Prezentat la 06.12.2021

Publicat: mai 2022